

УКРАЇНА

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
**КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ ТА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

вул. Чорноморського козацтва, 66а, м. Одеса, 65003, тел. 32-33-48, факс 32-33-12,
E-mail: komisiya-teb@meta.ua

ПРОТОКОЛ № 16

**позачергового засідання комісії з питань техногенно-екологічної
безпеки та надзвичайних ситуацій облдержадміністрації
від 25 листопада 2021 року**

м. Одеса,
проспект Шевченка, 4,
каб. 632, 15.00

Головував: голова обласної державної адміністрації, голова комісії
Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ

Присутні: члени комісії та запрошені (за окремим списком)

I. Щодо аварійного стану дамби Хаджибейського лиману та визначення рівня можливої надзвичайної ситуації.

Проблема з утримання дамби Хаджибейського лиману (далі –дамба) існує практично з часів її спорудження.

Дамба вздовж автомобільної дороги загального користування державного значення М-28 Одеса-Южний (М-14 з під'їздами, км 11+350 – 14+820 (Обхід м.Одеса) до цього часу не визначена як гідроспоруда і не має балансоутримувача. На балансі Служби автомобільних доріг перебуває лише проїжджа частина автодороги М-28. Така ситуація не дає змоги вирішити питання щодо реконструкції ділянки автодороги «Обхід м. Одеса» у законодавчому порядку.

У кінці 60-х років без відповідних експертних висновків дамбу перетворено у відрізок автодороги загального користування державного значення, де рух великовантажного автотранспорту ускладнив і без того аварійний її стан.

Дамбою проходить об'їзна дорога загальнодержавного значення М-05-01 «Обхід м. Одеса», що з'єднує автодороги у напрямку до міст Києва, Рені та Миколаєва, як дорога європейського спрямування.

Сьогодні дамба є об'єктом підвищеної небезпеки. Відповідно до технічного висновку (попереднього) Одеської державної академії будівництва та архітектури від 27 серпня 2021 року, наданого за результатами аналізу обстежень та проведеного огляду технічного стану дамби, встановлено, що дамба в аварійному стані.

Основною причиною, яка може призвести до руйнування дамби, є збільшення рівня води в лимані до критичного та, як наслідок, аварійний скид більше 600 млн куб.м води в житлову та промислову зони Пересипу.

Головним природним чинником зміни рівня води лиману є обсяг весіннього водопілля. Основним антропогенним фактором є скидання стічних вод м.Одеси у лиман.

У 2015 році під час шторму рівень води в лимані досяг критичного рівня, була розмита верхня частина дамби внаслідок чого під дорожнім покриттям утворилися глибокі вимоїни, які досягли дорожнього полотна.

Прорив дамби можливий у період паводків та тривалих зливових дощів, а також під час танення снігу та льоду у весняний період.

Найбільш імовірного руйнування дамби можна очікувати на ділянках проходження трубопроводів від насосних станцій № 4 і № 5, які прокладено у тілі дамби.

Нині технічний стан дамби незадовільний, а рівень води в лимані – критичним. У разі невжиття заходів може бути прорив дамби, що стане причиною екологічної і соціальної проблеми та призведе до виведення з ладу ПрАТ «Сінтез ОЙЛ», АТ «Ексімнафтопродукт», АТ «Одеснафтопродукт», ТОВ «Укрлоудсистем», ДП «Одеський нафтопереробний завод» (підприємство не працює, але на території залишилися резервуари із залишками нафтопродуктів), СБО «Північна» з намуловими майданчиками, нафторайон Одеського морського торговельного порту.

У разі прориву дамби може виникнути значна зона затоплення (до 23,0 кв.км) при найбільшій глибині затоплення до 2,0 м. Потенційній небезпеці підпадають більше 50 підприємств і житлових забудов, що порушить енергозабезпечення, водопостачання та водовідведення північної і центральної частини м. Одеси з кількістю населення понад 500 тис. осіб. Вода на затопленій території може утримуватися до 10 діб.

Підтоплення території унеможливить переміщення автомобільними дорогами та залізничними коліями з центру міста до ДП «Український дитячий центр «Молода гвардія» та у зворотному напрямку, створить порушення умов життєдіяльності значної кількості населення міста Одеси, зокрема Суворовського та Приморського районів.

З метою зниження загрози затоплення території міста неодноразово проводились технічні обстеження та заходи щодо укріплення пошкоджених ділянок дамби. У 2016 – 2017 роках на замовлення Управління капітального будівництва Одеської міської ради виконано зміцнення тіла дамби на найбільш зношеній ділянці довжиною 900 м.

Водночас заходи з укріплення дамби мають тимчасовий характер і лише частково знижують ризики прориву. Досить серйозні і тривалі навантаження, до яких належать ураганний вітер і сильне хвилювання вод лиману, рясні зливи призводять до того, що утворюються нові аварійні ділянки та підвищується ймовірність прориву дамби.

Для вирішення питання стосовно збереження дамби, зняття ризиків щодо її руйнування та затоплення території міста необхідне застосування комплексного підходу.

У даний час Укравтодор розробляє проєктну документацію на будівництво ділянки автомобільної дороги вздовж Хаджибейського лиману за оптимальним напрямком.

ТОВ «Гіпроград» виготовлено робочий проєкт «Першочергові заходи з капітального ремонту та стабілізації стану аварійних ділянок дамби у м.Одесі», відповідно до якого визначено, що існує ризик виникнення аварійної ситуації при підйомі рівня води в лимані.

Також листом від 15.12.2015 № 031/251-ОД/кЗ Державний регіональний проєктно-вишукувальний інститут «УКРПВДЕНДТПРОВОДГОСТТ» поінформував Головне управління ДСНС України в Одеській області щодо можливості виникнення надзвичайної ситуації під час прориву дамби.

Сьогодні не визначено балансоутримувача дамби, що є одним із стримуючих факторів планування та вжиття заходів щодо її належного утримання.

За результатами доповідей та з урахуванням їх обговорення комісія

ВИРІШИЛА:

1. Визнати аварійний стан дамби як загрозу виникнення надзвичайної ситуації техногенного характеру (за кодом 11110 – НС унаслідок прориву греблі (дамби, шлюзу тощо) з утворенням хвилі прориву та катастрофічного затоплення), яка **може набути державного рівня** (відповідно до підпункту 3 пункту 4 Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 № 368) у зв'язку з можливим руйнуванням споруди та порушенням нормальних умов життєдіяльності понад 500 тис. осіб на тривалий час (більш як на 3 доби).

2. **Рекомендувати Одеській міській раді** здійснити заходи відповідно до частини другої статті 335 Цивільного кодексу України щодо взяття на облік дамби Хаджибейського лиману, як безхазяйної, передачі її у комунальну власність та визначення її балансоутримувача (врахувати, що гідротехнічна споруда (дамба) розташована в межах адміністративної території міста Одеси).

3. Департаменту з питань цивільного захисту, оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами облдержадміністрації направити документи до ДСНС України для прийняття остаточного рішення Експертною комісією з визначення рівнів та класів надзвичайних ситуацій стосовно незадовільного технічного стану дамби Хаджибейського лиману.

До 30.11.2021

II. Про продовження виробництва медичного кисню АТ «Одеський припортовий завод».

За результатами обговорення комісія

ВИРІШИЛА:

1. Рекомендувати АТ «Одеський припортовий завод» продовжити виробництво медичного кисню протягом 10 днів із використанням резервного блоку розділення повітря та забезпечити його відвантаження за оновленим графіком винятково для потреб медичних закладів охорони здоров'я Одеської області.

З 26.11.2021

2. Департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації оновити графік відвантаження та своєчасну доставку медичного кисню до закладів, що призначені для госпіталізації пацієнтів з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2.

Невідкладно

3. Департаментам облдержадміністрації: економічної політики та стратегічного планування, систем життєзабезпечення та енергоефективності у зв'язку із можливою зупинкою виробництва, ризиком втрати робочих місць (майже 2900 робітників) та потребою лікувальних закладів області у медичному кисні, яким можливо виробляти в достатніх об'ємах (для закладів охорони здоров'я) при працюючому виробництві, терміново підготувати проект звернення до Кабінету Міністрів України про виділення від Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» необхідного об'єму газу до АТ «Одеський припортовий завод» для запуску основного виробництва в найкоротший строк.

До 29.11.2021

Про виконання заходів протокольного рішення комісії поінформувати Департамент з питань цивільного захисту, оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами облдержадміністрації у визначені строки письмово та на адресу upr_chs@odessa.gov.ua.

Голова обласної державної адміністрації, голова комісії

Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ

Секретар комісії

Ірина БІЛОУСОВА